

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného, soudce Jan Schneeweise a soudkyně Karly Cháberové v právní věci

žalobce: **V. Č.**
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Vostrackým
se sídlem Úslavská 33, Plzeň

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Vršovická 65, Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 11. 2020, č.j. MZP/2020/520/1135

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a současně potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Plzeň (dále jen „**inspekce**“), ze dne 8. 9. 2020, č.j. ČIŽP/43/2020/4416 (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“), kterým byl žalobce shledán vinným z přestupku dle § 125d odst. 5 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**vodní zákon**“), za což mu byla dle § 125d odst. 8 písm. d) vodního zákona uložena pokuta ve výši 10 000 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval, že žalobce byl shledán vinným z toho, že dne 21. 5. 2019 provozoval vodní dílo MVE Olešná I a II na toku Berounka, ř. km. 108,8 (dále jen „MVE“) osazené vodočetnou latí, na které nebyla vyznačena minimální hladina v rozporu s podmínkou uvedenou v kapitole „E.2 Provádění měření a pozorování“ manipulačního řádu, schváleného rozhodnutím Městského úřadu Rokycany, odborem životního prostředí ze dne 8. 7. 2013, č.j. MeRo/3563/OŽP/13, ve znění pozdějších doplňků (dále jen „manipulační řád“), která stanovila, že *„pro kontrolu hospodaření s vodou je osazena vodočetná lať s vyznačenou minimální kótou hladiny“*. Žalobce tedy porušil povinnost vlastníka vodního díla dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména dodržovat provozní a manipulační řád, stanovenou v § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona.
3. V podaném odvolání žalobce namítal nezákonnost prvostupňového rozhodnutí. Prvostupňové rozhodnutí označil za vnitřně rozporné a nepřezkoumatelné. Následně žalovaný citoval jednotlivé odvolací námitky a konstatoval, že nosnou myšlenkou odvolání je dle inspekce názor žalobce, že úroveň hladiny vodního toku, dosahující úrovně + 2 cm na stupnici vodočetné latě, umístěné na zdi náhonu MVE, je možno považovat za úroveň hladiny vodního toku, zajišťující minimální zůstatkový průtok, při němž je naplněn vodním zákonem chráněný zájem na zachování minimálního zůstatkového průtoku vody, který zajišťuje život ve vodním toku dále po proudu pod MVE či pro další využití energetického potenciálu vodního toku.
4. Žalovaný konstatoval, že vodočetná lať je základním vybavením každého místa, kde se měří stav vody nebo odtoku a vodní značka představuje ukazatel minimální vodohospodářsky povolené provozní hladiny setrvalého proudu tekoucí vody. Podmínky § 59 odst. 1 písm. g) vodního zákona musí být splněny kumulativně. Podstatou vyznačení vodní značky je její zaměření ve vztahu k nadmořské výšce. Tato úroveň vodního toku je stanovena vodoprávním rozhodnutím, stejně jako schváleným manipulačním řádem. Z něj plyne, že kóta koruny jezu je v rozmezí 278,78 – 278,84 m. n. m. V části týkající se měření a pozorování pro rozhodování o manipulacích s vodní hladinou (kapitola E.2), je uvedeno, že pro kontrolu hospodaření s vodou je osazena vodočetná lať s vyznačenou minimální kótou hladiny. Z nákresu, který žalobce založil do správního spisu, plyne, že spodní hrana vodočetné latě musí být umístěna ve výšce 278,81 m. n. m. Minimální výše hladiny vodního toku, při jejímž dosažení je žalobce ještě oprávněn nakládat s vodami natékajícími z vodního toku do jeho MVE, je pak 278,83 m. n. m. Značka 0 vodočetné latě (její spodní hrana) a úroveň minimální výše hladiny, zajišťující minimální zůstatkový průtok vody ve vodním toku pod MVE (vodní značka), musí být před instalací nivelizačně odborně zaměřeny. Vodní značka také musí být buď samostatně prostřednictvím kovové desky, nebo prostřednictvím vyznačení její úrovně na vodočetné lati, viditelně umístěna v dosahu hladiny. Příložený ručně vyhotoveného nákresu nemůže uvedeným požadavkům vyhovět. Ve spisové dokumentaci také není doloženo nivelizační zaměření hrany vodočetné latě.
5. Tvzení žalobce o splnění požadavků vodního zákona odkazem na stupnici existující vodočetné latě a vyznačení minimální hladiny v technické dokumentaci MVE je účelové. Na fotodokumentaci vodočetné latě a kamenného nátoku do MVE obsažené ve správním spise vyznačení minimální úrovně vodní hladiny, zajišťující minimální zůstatkový průtok ve vodním toku pod MVE na úrovni 278,83 m. n. m., absentuje. Žalovaný tedy rozpor mezi výrokem a odůvodněním napadeného rozhodnutí neshledal.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

6. K námitce týkající se účasti žalobce při zajišťování důkazů ze strany inspekce žalovaný uvedl, že ji vypořádal při předchozím řízení žalobce o odvolání v rozhodnutí ze dne 21. 5. 2019, č.j. MZP/2020/520/223. Žalobce ani jeho zástupce nevyužili možnosti, aby se na telefonickou výzvu pracovníků inspekce dostavili na místo zajištění důkazů. Také tato námitka je tedy nedůvodná.
7. Nepřezkoumatelnou shledal žalovaný námitku žalobce týkající se osazení měřicí sondy, protože žalobce k uvedené úvaze nepřiložil žádné podklady. Úvahy o tom, zda žalobce učiní konkrétní opatření směřující k zajištění technického prostředku sledování stavu hladiny, nesouvisí s plněním povinností vlastníka vodního díla osadit provozovanou MVE „vodní značkou“ v okamžiku zajištění důkazů ze strany inspekce.
8. V posuzované věci se jednalo o ohrožovací přestupek, založený na objektivní odpovědnosti pachatele. Není tedy podstatné, zda byl v daný okamžik na jezu dodržen minimální zůstatkový průtok či nikoliv. Žalobce byl uznán odpovědným za stav, který objektivně nastal alespoň z jeho nedbalosti, protože v souvislosti s provozní činností nesplnil požadavek vodního zákona na vyznačení minimální úrovně vodní hladiny na náhonu jím provozované MVE, při jejímž dosažení je ji ještě oprávněn provozovat. Bylo nutno se zabývat především otázkou, zda nevyznačení minimální hladiny vodního toku bylo podmíněno provozní činností žalobce nebo jinými příčinami, které s ní nesouvisely. Žalovaný neměl pochybnost o tom, že v okamžiku zajištění důkazů nebyla minimální hladina na MVE viditelně vyznačena. Příčinu spatřoval v nedbalosti žalobce, plynoucí z jeho provozní činnosti. Protiprávní jednání žalobce a jeho následek ve formě nedbalostního přestupku pojí příčinná souvislost. Objektivní stránka přestupku dle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona tak byla naplněna.
9. Žalovaný se neztotožnil ani s tvrzením žalobce o nepřezkoumatelnosti druhu a výměry uloženého trestu. Inspekce vzala v úvahu zákonná kritéria a uvedla jakým způsobem a ke kterému okamžiku byly ty které skutkové okolnosti zjišťovány a s jakým výsledkem. Žalovaný neshledal nedostatky ani v užití správního uvážení při volném hodnocení důkazů.
10. Ve vztahu k námitce týkající se absence pochybností v souvislosti s instalovanou vodočetnou latí žalovaný uvedl, že tato lať nebyla předmětem prvostupňového rozhodnutí. Stran námitek týkajících se usnesení o zahájení řízení pak žalovaný uvedl, že se jedná o procesní úkon, jímž správní orgán oznamuje všem účastníkům, že zahajuje z moci úřední správní řízení v dané věci. Jeho účelem je mimo seznámení účastníků se skutečností, že správní řízení bylo zahájeno, rovněž počátek běhu procesních lhůt. Často bývá spjato i s jiným úkonem (poučení o procesních právech a povinnostech a o možnosti seznámit se s obsahem správního spisu). V posuzovaném případě však inspekce namísto uvedeného oznámení vydala příkaz, kterým bylo řízení o přestupku žalobce zahájeno. Z výroku příkazu však neplyne, že by se v něm inspekce jakkoliv zabývala úrovní hladiny. Uvedla skutková zjištění týkající se absence vyznačení minimální úrovně hladiny na osazené vodočetné lati. Výšku hladiny popsala až v části odůvodnění příkazu týkající se popisu skutkových zjištění. V tomto popisu žalovaný žádný rozpor neshledal. Inspekce přesvědčivě popsala skutkový stav a podřadila jej pod zákonná ustanovení. Ze zjištěného skutkového stavu plyne, že jak na vodočetné lati, tak ani na kamenném náhonu MVE nebyla viditelně vyznačena minimální úroveň hladiny vodního toku, při jejímž dosažení je ještě žalobce oprávněn s vodou nakládat.
11. Podané odvolání nebylo blanketní a obsahovalo všechny náležitosti, takže správní orgány nemusely žalobce vyzvat k jeho doplnění. Závěrem žalovaný konstatoval, že možnost

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

navrhovat důkazy ke své obhajobě je právem účastníka řízení, nikoliv povinností správních orgánů. Pokud obviněný z přestupku využije svého práva mlčet, nelze požadovat po správním orgánu, aby za něj domyslel všechna myslitelná tvrzení a s těmito se vypořádal. Avizované podrobnější odůvodnění odvolání žalobce žalovanému nezaslal.

II. Obsah žaloby

12. V prvním žalobním bodu žalobce rozporoval zjištění skutkového stavu, resp. způsob provedení kontroly (způsob měření a výsledky měření). Namítl, že zjištění skutkového stavu nebylo pracovníky inspekce provedeno v souladu se zákonem. Podkladem pro rozhodnutí byl důkaz, který byl zajištěn dle § 138 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“). Provedené zajištění však bylo v rozporu se správním řádem a předmětný důkaz tak nebylo možno ve správním řízení použít, což žalobce namítal již v průběhu správního řízení. Jednou z podmínek zajištění důkazů je důvodný předpoklad, že provedení daného důkazu může podstatně ovlivnit řešení otázky, která bude předmětem rozhodování. Z protokolu o zajištění důkazu, stejně jako z dalších písemností, je však zřejmé toliko to, že byl inspekci podán podnět. Není jasné, zda se jednalo o návrh ve smyslu § 44 správního řádu nebo o podnět k zahájení řízení z moci úřední dle § 42 téhož zákona. Byl-li podán návrh ve smyslu § 44 správního řádu, pak bylo řízení zahájeno dnem, kdy takový podnět došel správnímu orgánu, a nebylo možno postupovat dle § 138 správního řádu, neboť takový postup se užije jen před zahájením řízení. Napadené rozhodnutí je tedy v tomto směru nepřezkoumatelné. Ohledání bylo vedeno za účelem kontroly „suchého jezu“, pro kterou následně bylo zahájeno správní řízení, tedy pro jinou okolnost, než pro kterou byl žalobce trestán (vodočetná lať). Pro zajištění důkazu tedy nebyly splněny zákonné předpoklady a předmětný protokol tak nemohl být podkladem pro vydání prvostupňového rozhodnutí.
13. Kontrola navíc nebyla pracovníky inspekce provedena v souladu se zákonem. Konkrétně byla provedena v rozporu s § 5 odst. 2 písm. b) a § 9 písm. e) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**kontrolní řád**“), neboť odpovědný zástupce žalobce nebyl o uskutečnění kontroly (místního šetření a provedení měření) vyrozuměn, nemohl být tomuto přítomen a kontrolovat způsob měření a získané výsledky, což byly následně rozhodující podklady pro posouzení věci. Takto získané údaje nemohly být podkladem pro rozhodnutí ve správním řízení. Není ani zřejmé, zda příslušný úkon provedla oprávněná úřední osoba. S odkladem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 As 132/2016-34, žalobce konstatoval, že výsledky a zjištění kontroly provedené v rozporu s právními předpisy nemohou být použity jako podklad pro zahájení a vedení správního řízení a pro rozhodnutí o správním deliktu.
14. Ve druhém žalobním bodu žalobce namítal, že nebyly naplněny všechny předpoklady odpovědnosti za přestupek. Inspekce na jedné straně uvedla, že žalobce provozoval MVE v rozporu s manipulačním řádem, na druhé straně však připustila, že osazená vodočetná lať měla vyznačenu minimální hladinu a byla dodržena hladina jezu na minimální kótě hladiny. Dle inspekce neměla vodočetná lať zřetelně vyznačené kóty, nikoliv, že by neměla kótu vyznačenou vůbec. Neměla-li ohledně této skutečnosti inspekce jasno, mohlo to být jednoznačně vyřešeno umožněním přítomnosti žalobce na místě, čímž by došlo k naplnění prevenční povinnosti. Není zřejmé, z jakých pokladů bylo pro určení aktuální hodnoty vodní značky (+2 cm) vycházeno a inspekce v žádném z podkladů pro rozhodnutí nezmiňovala pochybnosti týkající se instalované vodočetné latě. V oznámení o zahájení řízení Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

uvedla, že 21. 5. 2019 bylo údajně „*nakládáno s povrchovou vodou na vodním díle za stavu, kdy hladina vody v nadjezí podklesla pod značku + 2 cm na vodočetné lati umístěné na zdi náhonu jezu*“. Z toho je zřejmá rozpornost tvrzení inspekce. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí jednotlivé aspekty odpovědnosti vyjmenoval, ale neaplikoval. Relevantním způsobem se nevypořádal s odvolacími námitkami žalobce, pouze formalisticky odkázal na spisový materiál a prvostupňové rozhodnutí, aniž by bylo zřejmé, z jaké části spisového materiálu dospěl ke svému závěru. Je-li objektem přestupku chráněný zájem na zachování minimálního zůstatkového průtoku vodního toku, pak k jeho ohrožení nemohlo dojít, byla-li dodržena hladina na jezu na minimální kótě hladiny.

15. Ve třetím žalobním bodu žalobce namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí s ohledem na nedostatečné vypořádání odvolací námitky o nenaplnění předpokladů odpovědnosti za přestupek. Nepřezkoumatelné je také prvostupňové rozhodnutí z důvodu rozpornosti jeho výroku s odůvodněním, což žalobce dovozoval ze závěru inspekce, že v době zajišťování důkazu byla dodržena hladina na jezu na minimální kótě hladiny. K tomuto závěru musela inspekce dospět na základě toho, že tato byla seznatelná z vodočetné latě, neboť jiný důvod tohoto zjištění nebyl v prvostupňovém rozhodnutí uveden.

III. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve vyjádření k žalobě soudu navrhl, aby ji jako nedůvodnou zamítl. S problematikou zajištění důkazů se žalovaný vypořádal ve svém předchozím rozhodnutí ze dne 28. 2. 2020, č.j. MZP/2020/520/223, kterým předchozí rozhodnutí inspekce zrušil a věc ji vrátil k dalšímu řízení. Inspekce se zajištěním důkazu žádného procesního práva žalobce nedotkla. Ze správního spisu plyne, že jak na vodočetné lati, tak na konstrukci kamenného nátoku MVE vyznačení minimální úrovně nivelizačně vyznačené vodní hladiny (ve formě samostatné kovové destičky či vyznačením na stupnici vodočetné latě) absentovalo.
17. Ani účastí žalobce na zajištění důkazů by nemohlo dojít k vyřešení shora uvedené absence, protože minimální úroveň hladiny musí být nivelizačně zaměřena. Žalobce se nezabývá geodetickou činností a ani při své účasti by nemohl absenci vyznačení minimální hladiny na nátoku do obou MVE vyřešit. Účelová je pak argumentace ohledně nevypořádání odvolací námitky. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je podstatné posouzení jádra věci a poskytnutí odpovědi na základní námitky, které v sobě mohou konzumovat i odpověď na námitky dílčí či související.
18. Aby bylo umožněno sledování minimálního zůstatkového průtoku, je zákonem stanovena povinnost provozovatele MVE vyznačit minimální hladinu vodního toku, která musí být nivelizačně zaměřena a viditelně vyznačena, v posuzovaném případě na úrovni 278,83 m. n. m. Z manipulačního řádu přitom plyne, že při dosažení minimálního zůstatkového průtoku musí být MVE odpojeny z provozu. V posuzovaném případě bylo zjištěno a prokázáno, že žalobce v rozporu s vodním zákonem a provozním řádem provozoval MVE osazenou vodočetnou latí, na které nebyla vyznačena minimální hladina vody v nátoku. Jedná se o ohrožovací delikt a nemusí tak dojít k poruše zákonem chráněného zájmu. Nejde se však o delikt marginální. Teprve od nivelizačně zaměřeného vyznačení minimální hladiny vodního toku v náhonu obou MVE se může následně odvíjet úvaha o nezajištění minimálního zůstatkového průtoku na přilehlém jezu. Žalobce byl potrestán za nevyznačení minimální vodní hladiny při dosažení minimálního zůstatkového průtoku, které je základním prostředkem sledování a kontroly jeho dodržení. Při absenci jejího vyznačení neexistuje

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

možnost kontroly a dochází k přímému ohrožení vodohospodářských a ekologických funkcí vodního toku.

19. Napadené rozhodnutí také není nepřezkoumatelné. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí neplyne, že by inspekce zajistila důkaz o existenci minimální kóty hladiny. Naopak popsala, že zřetelné vyznačení této kóty v okamžiku zajištění důkazu nezjistila a současně uvedla, že hladina byla na úrovni 2 cm dle instalované vodočetné latě. Z obsahu spisového materiálu nevyplývaly pochybnosti o tom, že v okamžiku zajištění důkazů ze strany inspekce žalobce nedbal povinností stanovených zákonem o vodách a manipulačním řádem.

IV. Repliky žalobce

20. V replice žalobce setrval na žalobní argumentaci týkající se zajištění důkazů postupem dle § 138 správního řádu. Zajištění důkazů ohledáním dle § 138 ve spojení s § 54 správního řádu je svým způsobem provedením kontroly dotčeného místa. Pokud bylo šetření provedeno na základě podnětu, pak o něm měl být žalobce předem informován. Zajištění důkazu nebylo provedeno v souladu se zákonem a odůvodnění postupu dle § 138 správního řádu tak bylo účelové, o čemž svědčí také kontaktování žalobce až v průběhu šetření. Žalobce měl právo být u šetření přítomen a měl mít možnost vyjádřit se ke způsobu jeho provedení. Kontrola byla navíc provedena jen jedním pracovníkem, a to aniž by byly v souladu s § 54 odst. 4 správního řádu v místě provádění důkazy přítomny nestranné osoby.
21. Stran ostatních žalobních námitek žalobce setrval na žalobních tvrzeních a konstatoval, že je skutečnost, že ohrožení zákonem chráněného zájmu nastalo provozní činností žalobce, je nutno postavit najisto. Za situace, kdy náhon jezu a vodočetná lať byly společné pro dva subjekty, je nezbytné posuzovat míru vlivu jejich provozní činnosti na daný stav. Na její posouzení však bylo zcela rezignováno, když v tomto směru nebyla učiněna žádná skutková zjištění.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

22. Soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
23. Při posouzení věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:
24. Podle § 54 odst. 1 správního řádu vlastník nebo uživatel věci nebo ten, kdo má věc u sebe, je povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět ohledání věci na místě. Správní orgán o tom vydá usnesení, jež se oznamuje pouze osobě uvedené ve větě první. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, postupuje se podle § 138.
25. Podle § 54 odst. 4 správního řádu správní orgán může k účasti na ohledání přizvat nestranné osoby, aby zajistil jejich přítomnost při provádění důkazu. Tyto osoby nemají práva ani povinnosti účastníků.
26. Podle § 138 odst. 1 správního řádu před zahájením řízení lze z moci úřední nebo na požádání toho, kdo by byl účastníkem, zajistit důkaz, je-li důvodná obava, že později jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi, a jestliže lze důvodně předpokládat, že Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

provedení tohoto důkazu může podstatně ovlivnit řešení otázky, která bude předmětem rozhodování. O zajištění důkazu vydá správní orgán usnesení, které se oznamuje osobám, jichž se přímo dotýká. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, lze usnesení oznámit i dodatečně s výjimkou oznámení osobám, které musí při provádění úkonu poskytnout osobní součinnost.

27. Podle § 138 odst. 3 správního řádu nehrozí-li nebezpečí z prodlení, mají ti, kdo by byli účastníky a jsou správnímu orgánu známi, nebo jejich zástupci či zmocněnci právo být přítomni u zajištění důkazu a vyjádřit se k němu; o tom je správní orgán vyrozumí.
28. Podle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona vlastník vodního díla je povinen dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména dodržovat provozní řád a schválený manipulační řád, neprodleně oznamovat vodoprávnímu úřadu změny mající vliv na obsah manipulačního řádu a předkládat vodoprávnímu úřadu ke schválení návrh na úpravu manipulačního řádu tak, aby byl v souladu s komplexním manipulačním řádem podle § 47 odst. 4 písm. g); náležitosti manipulačních a provozních řádů stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou.
29. Podle § 125d odst. 5 písm. a) vodního zákona právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že provozuje vodní dílo v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a).
30. Podle § 125d odst. 8 písm. d) vodního zákona za přestupek lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1, odstavce 5 písm. a) nebo odstavce 7 písm. b).
31. V prvním žalobním bodu žalobce namítl nesprávný postup při dokazování. Inspekce zajistila důkazy v rozporu se zákonem, když žalobce nebyl zajištění důkazu přítomen, a proto údaje takto získané nemohly být podkladem pro rozhodnutí ve správním řízení. Soud tuto námitku důvodnou neshledal. V usnesení o zajištění důkazu ze dne 22. 5. 2019, č.j. ČIŽP/43/2019/3529 inspekce uvedla, že dne 21. 5. 2019 „zaznamenala při šetření podnětu na tzv. „suchý jez“ u MVE Olešná I a II a MVE U Černých I a II v obci Olešná č.p. 31 na toku Berounka, ř. km. 108,80, že dle vodočetné latě voda v toku nešla přes jez v dostatečné výši a byl zabráněn rybí přechod a tím nemusela být dodržena podmínka minimálního zůstatkového průtoku v korytě toku. Tím mohl být spáchán přestupek dle ust. § 125d odst. 5 písm. a) vodního zákona. Aktuální stav na dané lokalitě mohl být kdykoliv během několika minut změněn, a to manipulací s vodou na daných MVE, a existovala tak důvodná obava, že důkaz, jehož provedení může podstatným způsobem ovlivnit řešení otázky, která bude předmětem rozhodování v řízení o přestupku, nebude možné později provést“.
32. Do správního spisu byl založen také protokol o zajištění důkazu vyhotovený dne 21. 5. 2019, v němž inspekce podrobně popsala zjištěné skutečnosti týkající se MVE žalobce a odkázala na pořízenou fotodokumentaci a videodokumentaci. Dle protokolu byl v 10:14 (dle telefonu v 10:10) žalobce telefonicky kontaktován s tím, že se může ohledání osobně zúčastnit. Žalobce však sdělil, že se bohužel nemůže dostavit a že má být ohledání provedeno bez něj. Na místě nebyl nikdo přítomen. V protokolu bylo dále uvedeno, že hrozilo nebezpečí z prodlení „neboť aktuální stav na předmětném místě mohl být kdykoliv během jediného dne změněn. Panovala tak důvodná obava, že tento důkaz nebude možné provést později, přičemž lze důvodně předpokládat, že provedení tohoto důkazu může podstatně ovlivnit řešení otázky, která bude předmětem přestupkového řízení“. Z protokolu také plyne, že byl „pozorován jez, který byl v první pravé čtvrtině spíše jen mokrá (voda na úrovni koruny jezu max. 0,5 cm), ve druhé čtvrtině přelivem cca 1-2 cm vody. Ve třetí a čtvrté čtvrtině cca 2 – 3 cm vody na koruně. Na levé břehové stěně nátoky do náhonu (pravý břeh jezu) byla nalezena vodočetná lať s dělením po dvou Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

centimetrech bez zřetelného vyznačení kóty minimální provozní hladiny – minimálního zůstatkového průtoku“.

33. Z obsahu prvostupňového rozhodnutí je zřejmé, že inspekce vycházela z protokolu o zajištění důkazu včetně fotodokumentace a videodokumentace (viz str. 2 – 3 prvostupňového rozhodnutí). Je přitom vhodné připomenout, že žalobce v podané žalobě brojil zejména proti procesním pochybením při zajišťování důkazů, žádným relevantním tvrzením však nerozporoval skutečnosti, které byly inspekcí při ohledání zjištěny a popsány v protokolu o zajištění důkazu, ani fotografie či videa, které byly během zajištění důkazů pořízeny a které tvoří přílohu předmětného protokolu.
34. Soud ze shora uvedených listin zjistil, že inspekce postupovala dle § 54 odst. 1 ve spojení s § 138 odst. 1 správního řádu, tedy dne 21. 5. 2019 zajistila důkaz ohledáním věci (pozemků), protože hrozilo nebezpečí z prodlení. Učinila tak předtím, než bylo příkazem ze dne 16. 10. 2019, č.j. ČIŽP/43/2019/6259 zahájeno správní řízení a zároveň byl žalobce uznán vinným ze shora specifikovaného přestupku. Nejednalo se tedy o úkony prováděné v rámci správního řízení, ale o úkony (místní šetření) prováděné před zahájením správního řízení. Jak v rámci usnesení o zajištění důkazu, tak v rámci protokolu o zajištění důkazů inspekce uvedla, že hrozící nebezpečí z prodlení spatřovala v tom, že aktuální stav na předmětném místě mohl být kdykoliv změněn manipulací s vodou na předmětných MVE. S ohledem na tuto skutečnost soud neshledal v postupu inspekce žádné pochybení. Je totiž zjevné, že pouhým zvýšením hladiny vody v nadjezí by došlo, resp. mohlo dojít k zamezení provedení důkazu, který byl v dané věci stěžejní. Jestliže tedy hrozilo nebezpečí z prodlení, je zřejmé, že žalobce nemohl být o zajištění důkazu vyrozuměn (srov. § 138 odst. 3 správního řádu).
35. Stěžejní je, zda inspekce, pokud hodlala zjištění učiněná při místním šetření (resp. ohledání předmětných pozemků) použít jako důkaz ve správním řízení, postupovala v souladu s § 138 správního řádu (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 4. 2013, č.j. 10 A 279/2011 – 45). Inspekce tak učinila a dodatečně žalobce vyrozuměla podle § 138 odst. 1 správního řádu o tom, že již před zahájením řízení opatřovala důkazy pro rozhodnutí (viz. protokol o zajištění důkazu a usnesení o zajištění důkazu). Žalobce se o tom dozvěděl ještě před tím, než bylo zahájeno řízení o přestupku, přičemž proti usnesení o zajištění důkazů se žalobce mohl bránit podáním odvolání a rovněž se mohl ke všem skutečnostem zjištěných během zajištění důkazů vyjádřit. Lze navíc doplnit, že v projednávané věci byl žalobce pracovníkem inspekce provádějícím ohledání telefonicky kontaktován, ale nemohl se k úkonu dostavit a výslovně uvedl, že ohledání má být provedeno bez něj.
36. Žalobce také opakovaně odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č.j. 8 As 132/2016 – 34 (ve své replice poukázal i na rozsudek Městského soudu v Praze, který z uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu vychází), který je dle žalobce přílehlavý také na nyní posuzovaný případ. Soud se však s tímto tvrzením neztotožňuje, protože žalobce pomíjí, že inspekce v projednávané věci neprováděla kontrolu dle kontrolního řádu, pročez na ni nejsou závěry uvedené Nejvyšším správním soudem aplikovatelné. Protože tedy inspekce v projednávané věci kontrolu neprováděla, nemohou být úspěšné ani námitky žalobce směřující k nedodržení konkrétních povinností kontrolující osoby vyplývajících z kontrolního řádu.
37. Pro úplnost soud uvádí, že žalobce v podané replice dále namítal porušení § 54 odst. 4 správního řádu. Avšak s ohledem na skutečnost, že žalobce tuto námitku uplatnil až po uplynutí lhůty pro podání žaloby (která uplynula dne 10. 1. 2021), přičemž podle § 71 odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

2 s.ř.s. lze žalobní body doplňovat (rozšiřovat) pouze ve lhůtě pro podání žaloby, soud k této námitce nepřihlížel.

38. Obsahem druhého žalobního bodu bylo tvrzení žalobce, že nebyly naplněny všechny atributy odpovědnosti za přestupek a že nebyly zohledněny veškeré rozhodné skutečnosti. Soud považuje za vhodné k předestřené žalobní argumentaci zopakovat, že prvostupňovým rozhodnutím, následně potvrzeným napadeným rozhodnutím, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125d odst. 5 písm. a) vodního zákona, kterého se měl dopustit tím, že dne 21. 5. 2019 provozoval MVE umístěné na pozemku parc. č. st. 63/2 v k.ú. Olešná u Radnic na toku Berounka, ř. km. 108.8 osazené vodočetnou latí, na níž nebyla vyznačena minimální hladina. V manipulačním řádu, konkrétně v kapitole E.2 Provádění měření a pozorování, je stanoveno, že *„pro kontrolu hospodaření s vodou je osazena vodočetná lat' s vyznačenou minimální kótou hladiny“*. Z prvostupňového rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že žalobce byl shora uvedeno sankcí potrestán za to, že MVE byly sice vodočetnou latí osazeny, na této lati však v rozporu s manipulačním řádem nebyla vyznačena minimální hladina, která byla ve schváleném manipulačním řádu, konkrétně v kapitole C.2 Manipulace s vodou za běžných průtoků stanovena na kótě 278,81 m. n. m. Z pořízené fotodokumentace, která je součástí správního spisu, je jednoznačně patrné, že na vodočetné lati nebyla kóta minimální hladiny žádným způsobem vyznačena. Soud tak v tomto směru souhlasí s žalovaným, že skutkový stav byl zjištěn řádně a zcela dostatečně a na správní orgány na jeho základě správně dospěly k závěru, že žalobce spáchal přestupek dle § 125d odst. 5 písm. a) vodního zákona, když provozoval MVE v rozporu s manipulačním řádem.
39. Není přitom pravdou, že by inspekce v prvostupňovém rozhodnutí připustila, že vodočetná lat' měla minimální hladinu vyznačenu a že byla dodržena hladina na této kótě. Tvrzená skutečnost z prvostupňového rozhodnutí žádným způsobem nevyplývá. Argumentace žalobce zjevně směřovala k pasáži, v níž inspekce uvedla, že *„Na tomto nákresu je zřejmé vodočetná lat' se stupnicí a „vodní značkou“ s vyznačenou minimální provozní hladinou. Zde je obviněným vyznačena značka na hodnotě +2 cm v souladu s původním manipulačním řádem. Dle aktuálního schváleného manipulačního řádu má být ale vyznačena hladina na 0 cm. Tento aktuální manipulační řád byl poskytnut vodoprávním úřadem až v rámci zahájeného předchozího řízení o přestupku, a to na základě upozornění samotného obviněného. Jelikož se v předmětný den zajišťování důkazu ohledáním tato hladina pohybovala ve stanoveném rozsahu, bylo toto řízení o přestupku usnesením zastaveno. Proti tomuto usnesení o zastavení řízení se obviněný neodvolal. Z výše uvedeného je zřejmé, že ČIŽP nebyla schopna na místě zajištění důkazů efektivně určit výšku minimální provozní hladiny vodního díla (hladinu minimálního zůstatkového průtoku), díky čemuž bylo zbytečně zahájeno řízení o přestupku za nedodržení minimálního zůstatkového průtoku v korytě toku.“* Z citované pasáže je podle soudu zcela zjevné, že inspekce sice konstatovala, že hladina vodního toku se sice skutečně pohybovala ve stanoveném rozsahu, zároveň však inspekce v prvostupňovém rozhodnutí uvedla, že *„Při ohledání dne 21. 5. 2019 byla na levé břehové stěně nátoku do náhonu (pravý břeh jezu) nalezena vodočetná lat' s dělením po dvou centimetrech bez zřetelného vyznačení kóty minimální provozní hladiny – minimálního zůstatkového průtoku. Hladina byla na úrovni cca 1 cm. Tím byla znemožněna účinná kontrola dodržování MZP v korytě toku pod místem odběru povrchové vody z toku“*. Na jiném místě pak inspekce konstatovala, že *„ze spisového materiálu je naprosto zřejmé, že k naplnění skutkové podstaty došlo“*. Z prvostupňového rozhodnutí tedy žádným způsobem neplyne, že by snad inspekce připustila, že v době ohledání nebyla skutková podstata předmětného přestupku naplněna. To je jednoznačně patrné také z následující pasáže prvostupňového rozhodnutí, v němž Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

inspekce uvedla, že „*kdyby na místě zajišťování důkazu ohledáním zmíněná vodní značka (vyznačení minimální provozní hladiny) na úrovni 0 cm byla, k zahájení přestupkového řízení by za porušení tohoto ustanovení vodního zákona nedošlo*“.

40. Není pak ani pravdou, že by žalovaný v napadeném rozhodnutí toliko vyjmenoval jednotlivé aspekty odpovědnosti a nevypořádal se v tomto směru s odvolacími námitkami žalobce. Předně je nutno konstatovat, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů tvoří jeden celek. Inspekce se přitom v prvostupňovém rozhodnutí naplněním jednotlivých aspektů odpovědnosti za přestupek zabývala podle soudu způsobem zcela dostatečným, když konstatovala, že žalobce ohrozil zájem na ochraně povrchových vod jako významný společenský zájem a závažnost spáchaného přestupku označila za významnou, protože „*bez vyznačení kóty minimální hladiny na vodočetné lati na vodním díle není možná kontrola dodržování MZP a to jak z řad kompetentních úřadů tak veřejnosti*.“ Následně se inspekce zabývala také významem Berounky jako vodního toku, stejně jako polehčujícími okolnostmi, když ve prospěch žalobce zhodnotila skutečnost, že byla dodržena hladina na jezu na minimální kótě hladiny. Zároveň inspekce zhodnotila také nepřiliš vysoké příjmy žalobce jako podnikatele a provozovatele MVE a následně mu uložila sankci ve výši 10 000 Kč odpovídající 1 % horní hranice sankce, kterou je možno za žalobcem spáchaný přestupek uložit. Žalovaná pak v napadeném rozhodnutí konstatovala, že z prvostupňového rozhodnutí je zcela zřejmá snaha o řádnou individualizaci pokuty a o zdůvodnění její výše. Žalovaný se tedy se shora uvedeným posouzením ze strany inspekce ztotožnil. Takového posouzení soud považuje za zcela dostačující.
41. Pravdivé pak není ani tvrzení žalobce, že nebyl ohrožen zákonem chráněný zájem, protože hladina na jezu na minimální kótě hladiny byla dodržena. Inspekce však za zákonem chráněný zájem v prvostupňovém rozhodnutí označila zájem na ochraně povrchových vod, konkrétně zájem na umožnění kontroly dodržování minimálního zůstatkového průtoku ze strany kompetentních úřadů a veřejnosti, nikoliv zájem na zachování minimálního zůstatkového průtoku. Ani argumentaci obsaženou ve druhém žalobním bodě tak soud důvodnou neshledal.
42. Ve třetím žalobním bodu žalobce namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, a to z důvodu, že pokud inspekce dospěla k závěru, že v době zajišťování důkazu byla dodržena hladina na jezu na minimální kótě hladiny, musela k němu dospět na základě toho, že tato byla seznatelná z vodočetné lati. Soud konstatuje, že za nepřezkoumatelné lze považovat toliko rozhodnutí, jehož výrok či odůvodnění jsou nesrozumitelné nebo jejichž odůvodnění je nedostatečné ve smyslu rozsahu či přesvědčivosti (srov. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.). Těmito vadami napadené ani prvostupňové rozhodnutí netrpí. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů obsahují jednoznačnou právní kvalifikaci vytýkaného protiprávního jednání, vylíčení skutkových okolností a skutkového stavu a také zdůvodnění výše uložení sankce včetně toho, jak bylo přihlédnuto k polehčujícím okolnostem. Napadené ani prvostupňové tedy nejsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost či nedostatek zdůvodnění, tedy pro okolnosti, které by soudu umožňovaly je zrušit pro vady ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Soud pak dále odkazuje na vypořádání druhého žalobního bodu, v němž se tvrzením žalobce o dodržení hladiny na jezu a souvisejícím rozporům mezi výrokem a odůvodněním prvostupňového rozhodnutí podrobně zabýval. Soud pouze závěrem opakuje, že žalobce nebyl ve správním řízení potrestán za nedodržení minimálního zůstatkového průtoku, ale za to, že na vodočetné lati nebyla zřetelně vyznačena minimální provozní hladina (minimální zůstatkový průtok). Ve vztahu k tomuto

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

jednání byl skutkový stav věci zjištěn správními orgány zcela dostatečně a předmětné jednání bylo také správně právně kvalifikováno.

VI. Závěr a náklady řízení

43. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. prvním výrokem tohoto rozsudku zamítl. Soud o žalobě rozhodl v souladu s § 51 s.ř.s. bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaný s takovým postupem soudu souhlasili
44. Protože žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud druhým výrokem tohoto rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. listopadu 2022

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D. v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.